

KATE BROMLEY

MEILĖ NESILAIKO SCENARIJAUS – GAL LAIKAS
PARAŠYTI SAVĄJĮ?

Viskas dėl dramos

KATE BROMLEY

Two spotlights are positioned at the top corners, casting beams of light that converge on the title. The title is written in a large, elegant, black cursive script. The background is a light gray gradient that forms a large, inverted triangle pointing downwards, with the spotlights' beams creating a darker gray area in the center.

*Viskas
dėl
dramos*

Iš anglų kalbos vertė
Viktorija Trakšelytė

svajonių knygos

Vilnius, 2026

*Chrisui – mano nuostabiam vyrui, visų romantinių komedijų
pagrindiniam veikėjui ir geriausiam draugui.*

1

– Atnešiau kavos!

Per penkerius metus, dirbdama asmenine asistente, su-pratau: kai aplink siaučia chaosas, greičiausias būdas nu-malšinti paniką – kava. Ji nukreipia mintis, praskaidrina nuotaiką, o dirbant nuolat įtemptame teatro pasaulyje tampa tokia pat būtina kaip kvėpavimas.

Vos tik už manęs užsidaro mansardos durys, prieina antroji asistentė Rošni. Ji vilki gėlių rašto kombinezoną iki kelių, o nepriekaištingi juodi plaukai švelniai perbraukti į šoną. Jei aš tokį dėvėčiau, atrodyčiau lyg 1916-ųjų vyrų mau-dymosi varžybų dalyvė, bet ant Rošni jis atrodo kaip tikras vasaros džiaugsmas. Vis dar nesu tikra, ar noriu būti tokia kaip ji, ar ją vesti, bet kol kas mes – geriausios draugės.

– Labai ačiū, – sako ji, paimdama šaltą lazdynų riešutų kavą iš vienkartinio padėklo ir nervingai žvilgtelėdama per petį. – Du dalykai. Pirma – netyčia nuverčiau visą krūvą po-pierių nuo Žiuljetos stalo, dėl to ji išvadino mane anarchiste ir pagrasino suimti. Antra – ji įsitikinusi, kad tu skrendi į Londoną.

– Kodėl taip sakai?

– Ji pati man taip pareiškė.

– Niekur aš *neskrendu*, – paskelbiu, pakeldama balsą taip, kad jis nuskambėtų per erdvę keturių miegamųjų butą. Tembras nepriekaištingas – vis dėlto kone dešimt metų studijavau dramą.

– Kodėl tu nuolat taip priešiniesi bet kokiam, kad ir mažam, nuotykiui? Stovėti vietoje reiškia žengti atgal, Vine.

Išgirstu ją dar prieš pamatydama. Žiuljeta Brasard. Jau penkerius metus ji yra mano viršininkė, beveik kaip mama, kartais – konfliktiška sesuo ir nuolatinis kantrybės išbandymas. Dirbti jai reiškia būti išsekusiai, nuolat reikalingai, kartais gluminamai... bet aš dievinu kiekvieną šitos sumaišties minutę.

Ji atrodo kaip visada: plačios kelnės, keliasluoksnė palaidinė. Šiandien – smėlio spalvos medvilniniai marškinėliai ir tamsiai pilka vintažinė liemenė. Tiesūs, pilkai rudi plaukai siekia pečius, o akiniai storais rėmeliais slepia nuolat budrias kaštonines akis. Jos stilius, kaip ir gyvenimas – eklektiškas, kasdieniškas, bet su paslėpta prabanga.

– Niekada neplanavau vykti į Londoną, – sakau jai. – Vakar pati sakei, kad skrisi su Rošni.

– Laimė trumpalaikė, – atšauna ji. – Šįryt supratau, kad šiai kelionei man reikia visos komandos.

– Ryte patikrinau oro linijų puslapį, – įsiterpia Rošni, nedrąsiai žengdama žingsnį į priekį. – Panašu, pirmos klasės salone liko tik viena vieta.

Meiliai pažvelgiu į ją, o Žiuljeta pergalingai kilsteli ranką jos pusėn.

Viskas dėl dramos

– Matai? Tai visatos ženklas.

– Nieko panašaus, – atšaunu. – Tai absurdiška suma, ir, ko gero, esi vienintelė ne technologijų milijardierė, pasirengusi tiek mokėti vien tam, kad galėtum visiškai atsilošti sėdyne.

– Kilnus požiūris. Galėtum šį pamokslą pasakyti tam basam tipui, kuris glostė mums užpakalius, pastarąjį kartą skrendant ekonomine klase.

– Tai tebuvo *vienas* nepatogus skrydis iš Los Andželo, ir puikiai žinai, kad jis buvo su kojineimis.

– Nežinau, Vine. Tas prisiminimas taip giliai įstrigo pašmonėje, kad iki devyniasdešimties slankiosiu po šį butą ir šnibždėsiu apie fantominę koją, – ji teatrališkai pasisuka ir nuėjusi prie lango žvilgteli į apačioje šurmuliuojančią gatvę. Žinoma, kartu įsitikina, ar vis dar ją stebiu.

Ignoruoju jos dėmesio troškimą ir padedu gėrimus ant antikvarinio staliuko pasienyje. Atlaisvinusi rankas, paimu vakar paliktus kvietimus ir dar kartą juos peržvelgusi paduodu Rošni, kuri vis dar stovi šalia.

– Sutvarkysiu popierius ant jos stalo, – sakau. – Tu tik atsakyk į šiuos kvietimus, tada galėsime sudaryti rytojaus planą. Mėlyni lipdukai – taip, geltoni – ne.

– Mėlyni – taip, geltoni – ne. Supratau, – linkteli Rošni. Ji išeina su kavos puodeliu ir kvietimais, akivaizdžiai džiaugdamasi galimybe pasprukti iš šios sumaišties. Jei tik man taip pasisektų.

Jau visą savaitę Žiuljeta vis užsimindavo, kad turėčiau vykti į tą kelionę, bet iki šiol man pavykdavo išsisukti nuo tos problemos. Dabar ji atnešė šią kovą tiesiai prie mano namų durų. Nors, tiesą sakant, tai jos namai. Ir dar kokie.

Norint įsigyti vieną iš šių milžiniškų butų akmenimis grįstoje Tribekos gatvėje, dvidešimtame aukšte, reikia arba gimti turtingam, arba tapti beprotiškai sėkmingam. Žiuljeta – ir viena, ir kita. Paveldėjusi turtus iš tėvo, Manhato nekilnojamojo turto magnato, ji tapo viena žymiausių miesto dramaturgių. Turėjo viską, tačiau vis tiek dirbo kaip pamišusi, visą energiją atiduodama savo amatui. Laimei, toks derinys pasiteisino.

Žiuljeta – tikra niujorkietė, ištikima Vakarų pusės dvasiai. Šiame bute gyvena tiek pat, kiek aš jai dirbu. Baldai – nesuderinti, bet kupini žavesio, baltas sienas margina dešimtys žalių vazoninių augalų. Kiekvienas laisvas paviršius nuklotas senais rankraščiais, knygomis arba pusiau išgertais arbatos puodeliais. Tai toks moksliskai prašmatnus chaosas. Jei Džeinė Osten būtų nukeliavusi į mūsų laikus, įsivaizduoju, kad jos butas atrodytų būtent taip. Deja, Džeinės čia nesimato, kai Žiuljeta atsitraukia nuo lango ir pereina kambarį, norėdama prisėsti ant savo kušetės ranktūrio.

– Pateik man bent vieną rimtą priežastį, kodėl negali vykti į šią kelionę.

Pečiais lengvai pramankštinu įtampą, gurkšteliu taip išsvajotos latės.

– Todėl, kad tu išskrendi jau šįvakar. Aš visai nepasiruošusi – nei psichologiškai, nei fiziškai. Be to, tai turėtų būti mano metinės atostogos. Turiu projektą, kuriuos privalau užbaigti.

– Taip, tavo didžioji pjesė, kurią vis taisai. Gal aplinkos pokytis tave įkvėps. *Londone meilė ir skandalai laikomi geriausiai arbatos saldikliais.*

Viskas dėl dramos

– Nesistenk manęs suvilioti Džono Osborno* citatomis.

Žiuljeta atsidususi pakyla.

– Aš tik bandau tau padėti.

– Man padėtų, jei perskaitytum mano pjesę ir pasakytum, ką apie ją manai.

Ji tik žiūri į mane, akivaizdžiai bandydama sugalvoti dar vieną pretekstą. Per metus dešimtis kartų prašiau ją perskaityti mano pjesę, bet nuolat atsiranda priežastis to nedaryti: ji per daug užimta, „mintys ne ten“, „nenori paveikti mano proceso“.

– Perskaitysiu, kai ji bus baigta. Bet kokia pastaba dabar pakeistų tavo kūrybinį procesą.

Aha, taip ir maniau. Ji tiesiog nenori skaityti. Žiuljeta visada mielai komentuoja kitų darbus – tik ne mano.

– Dėl Londono, – tęsia ji, – duok laiko tam susigulėti. Pagalvok, apsiprask su idėja, ir jeigu po dešimties ar penkiolikos minučių sugebėtum pasakyti „taip“, būtų šaunu.

Ji jau ruošiasi išeiti iš kambario, bet suskamba telefonas. Apsidairo – neranda. Aš taip pat. Galiausiai iš po sofos pagalvėlių išsitraukia telefoną, dirsteli į ekraną ir atsiliepusi nusišypso.

– Liamai! Kuo nusipelniau tokio malonumo?

Šiek tiek uždususi po spontaniškos kovos su sofa, Žiuljeta nueina prie palangės ir paėmusi laistytuvėlį pradeda laistyti pirmąją augalų eilę, klausydamasi pašnekovo. Liamas – jos sūnėnas, gyvenantis Londone, ten pat, kur ir jos sesuo Izabelė, išvykusi dar būdama dvidešimties. Nė vieno jų

* John Osborne (1929–1994) – britų dramaturgas ir scenaristas. (Čia ir toliau – red. past.).

nesu mačiusi, bet kiekvienoms Kalėdoms ir gimtadieniams siunčiu Liamui dovanas Žiuljetos vardu.

– Teisingai, – sako ji, pereidama prie kitos augalų eilės. – Būsiu rytoj dešimtą ryto. Ar susitiksime? – bando palaistyti milžinišką fikusą kampe, bet laistytuvus jau tuščias. – Nuostabu! Štai, perduodu tave Vinei. Padaryk man paslaugą ir įtikink ją vykti kartu. Ji tokia užsispyrusi.

– Ką? Ne! – spėju pasakyti, bet veltui – telefonas jau skrenda į mane. Sugriebiu jį ore, o ji dingsta virtuvėje, mosuodama man tuščiu laistytuvu.

Atsikrenkščiu.

– Sveikas, Liamai.

– Laba diena, ar yra Vinė? – klausia apsimestinai oficialiai. Negaliu susilaikyti nenusišypsojusi, išgirdusi tą mandagų britišką akcentą.

– Čia ji.

– Nuostabu, būtent to ir tikėjausi.

– Jausmas abipusis. Tiesą sakant, jau kelerius metus slapčia troškau su tavimi pasikalbėti.

– Tikrai? – nustemba jis.

– Ne, ne visai. Aš juk tavęs net nepažįstu. – Jis trumpam nutyla, ir suprantu, kad gal šiek tiek persistengiau. – Atleisk, – priduriu švelniau, – maniau, kad apsimetam arti-mesni, nei esam.

– Toks ir buvo planas, bet, panašu, tu daug įtaigesnė už mane. Galiu spėti, esi praėjusi specialius mokymus?

– Spėjimas teisingas.

– Turėjau nujausti, – jo balsas stebėtinai ramus, labiau primena mano senus improvizacijos kurso draugus, o ne

Viskas dėl dramos

nepažįstamą žmogų už jūrų marių. – Taigi, – tęsia, – man patikėta užduotis įtikinti tave atvykti į Londoną.

– Panašu, kad ji rimtai užsispyrė.

– Yra dėl ko. Raudoni autobusai. Fenomenalus tiltas. Ką manai apie muziejus?

– Nekenčiu jų, – pajuokauju.

– Pritariu. Nė lašelio naudos. O parkai?

– Irgi ne.

– Sutinku. Aš alergiškas žiedadulkėms, tad kodėl turėčiau tampytis adrenalino švirkštą vien tam, kad kiti galėtų mėgautis gamta? Tikras egoizmas!

Apsisuku, nebenorėdama stoviniuoti vietoje, ir šypsausi.

– Žinojau, kad negali būti toks normalus, kaip atrodei iš pradžių, – sakau. – Vis dėlto juk esi Žiuljetos giminaitis.

– Tikėjomės, kad beprotybė praleis vieną mūsų šeimos kartą, bet, deja. – Jis trumpam nutyla; jaučiu, kad šypsosi. – Na, tai kaip man sekasi? Jau krauniesi lagaminą?

– Keista, bet šiandien į darbą neatsinešiau visų savo daiktų ir drabužių. Tačiau pokalbis – malonus.

– Man irgi. Galiu paklausti, kas tave stabdo?

– Klausti gali, bet atsakyti neprivалаu.

– Ak, vadinasi, tu viena iš tų paslaptinųjų?

– O taip, – atsakau teatrališkai. – Paslaptingoji moteris ir pjesė, kurią ji privalo pabaigti per septyniolika dienų, jei nori suspėti iki konkurso.

– Tu irgi dramaturgė?

– Bijau, kad taip.

– Tada suprantu. Turi rimtą priežastį nekeliuoti per Atlantą, todėl nenorėčiau būti tuo, kuris priverstų ją ignoruoti... bet žinok, kad atsitraukiu labai nenoriai.

– Ačiū.

Žiuljeta grįžta į kambarį, pamiršusi laistytuvą, ir atsisėda ant sofos su viena iš savo daugybės užrašų knygeliių. Vėliau, matyti, reikės pabaigti laistyti augalus. Ji užsikelia kojas ant kavos staliuko ir pradeda rašyti, o aš prieinu prie jos.

– Tavo teta jau grįžo, tad eisiu, – sakau Liamui.

– Buvo malonu susipažinti, Vine.

– Mes juk iš tikrųjų nesusipažinom, – pataisau.

– Gal ir ne, bet atrodo, lyg būtume.

Vėl nusišypsau ir kiek atsitraukiu, kad Žiuljeta nematytų.

– Gal tu ir teisus. Iki, Liamai.

– Sudie, Vine.

Paduodu telefoną. Žiuljeta žiūri į mane su šelmiška šypsena, o aš tik papurtau galvą nueidama pakabinti rankinės prieškambarėje.

– Ar patiko pokalbis su Vine? – ji pakelia balsą taip, kad girdėčiau. – Taip, ji itin protinga, o gyvai – dar įdomesnė. Visi ją dievina. Ji turi tokį bendravimo talentą, kurio trūksta net man.

Pavartau akis ir garsiai užtrenkiu spintos duris.

– Pasimatysim rytoj. Duosiu tau Vinės numerį, jei manęs nepasiektum...

Tuoj pat grįžtu į kambarį ir mostu parodau: *jokiu būdu!* Tikrai nedalinsiu savo numerio, net jei tai žavus britas su humoro jausmu.

– Žinai ką, atsiųsiu žinute. Taip bus paprasčiau. Taip... Ne, žinau, ji sako, kad nevyks, bet, ko gero, vyks. – Ji klausosi, paskui atsidūsta. – Aš jos nespaudžiu, Liamai. Tik bandau nukreipti tinkama linkme. Ryšys prastas, tavęs nebegirdžiu. Iki rytojaus. Iki, brangusis!

Viskas dėl dramos

Padėjusi ragelį, greitai kažką surenka telefone.

– Jam tikrai nereikia mano numerio, – sakau, nė nesivar-gindama paslėpti susierzinimo.

– Nieko tokio. Jeigu vyksi, pravers, o jei ne – nenaudos. Be to, atsiųsiu jo numerį ir tau.

Vėl prieinu prie staliuko pasienyje, šįkart paimu Žiuljetos juodąją arbatą su pienu. Atsisėdusi šalia, paduodu jai puodelį.

– Vakar vakare gavau laišką iš tavo rangovo. Jis rašo, kad jeigu vis dar nori renovuoti vonios kambarį, gali pateikti atnaujintą sąmatą. Be to, Sindė iš „Moterys teatre“ fondo klausia, ar sutiktum vesti dar vieną internetinį seminarą. Jei taip, jie svarstyty parversti tai reguliariais susitikimais – kas mėnesį arba kas du.

Žiuljeta gurkštelėjusi padeda puodelį.

– Renovacijai – ne. Seminarui ar keliems – taip. Pada-rysiu, kai grįšiu.

– Gerai. – Ir išsitraukusi telefoną įsirašau priminimą į vis ilgėjantį darbų sąrašą. – Jie minėjo, kad šįkart labiau norėtų pasigilinti į kūrybinį procesą, o ne teatro pradmenis.

– Fantastiška, – sausai atsako. – Galėčiau iškasti kokį pri-siminimą iš savo praėjusių gyvenimų, kai buvau sėkminga.

– Tu ir dabar esi sėkminga, Žiuljeta. Viena ryškiausių savo kartos dramaturgių.

– Teisybė, – nusišypso, bet veide trumpam suspindi mintis apie laikus, kai viskas buvo daug lengviau.

Žiuljeta jau aštuonerius metus nėra parašiusi nieko naujo, bet vis dar veda paskaitas, kalba renginiuose, žavi žmones. Ji tai daro nepriekaištingai – iki tol, kol kas nors nepaklausia, ką rašo dabar. Tada jos akyse akimirksniu užgęsta ugnis.

Visada tas pats: po sekundės ji vėl pasako ką nors juokingo, salė nusijuokia, ir ji išsisuka taip, lyg šiuo metu *kurtų* genialų kūrinį. Aš dažnai stengiuosi tuo patikėti.

Matau tą jos pažeidžiamumo blyksnį.

Akimirką, kai po stipria išore pasimato rašytoja, kuri, tiesą sakant, ne taip jau toli nuo manęs. Ji atlošia galvą, kurį laiką žiūri į lubas, tada vėl atsisuka į mane.

– Man reikia, kad vyktum su manimi, vaike, – sako ji, žiūrėdama tiesiai. – Jau šimtą metų nestačiau savo pjesės scenoje. Man reikia, kad būtum šalia.

– Juk su tavimi vyks Rošni, – primenu.

– Rošni nuostabi, tačiau su teatru ji neturi nieko bendra. Ji čia tik vasarai. Paskui bus vaistininkė.

Ji neklysta. Rošni mama – Žiuljetos advokatė ir ilgametė draugė – suorganizavo šią dviejų mėnesių trukmės, specialiai dukrai sukurtą vietą.

– Net jei ir taip, – sakau, – nebūsi viena. Ten bus režisierius, aktoriai, visa komanda. Tu tik prižiūrėsi ir sakysi pastabas.

– Suprantu, kad iš esmės mane kviečia tik dėl gražių nuotraukų spaudoje. Bet o kas, jei tai bus lūžis? Jei būtent to man ir reikia, kad vėl pradėčiau rašyti? Ir galbūt tau taip pat.

Atsidūstu, nes jaučiu, kaip tirpsta ryžtas. Galvoju apie pjesių konkursą, kuriame noriu dalyvauti, – tą, kuris pagaliau galėtų nuplauti ankstesnį pažeminimą teatre. Konkursą, kuris suteiktų patvirtinimą, kurio, teisybę sakant, man vis dar reikia.

Jeigu išvažiuosiu, vis tiek galėsiu dirbti. Ne taip patogiai, ne taip nuosekliai, bet įmanoma. Man beliko parašyti

Viskas dėl dramos

pabaigą ir perbėgti viską dar kartą. Be to, kai kurie geriausi dramaturgai įkvėpimą rado Londone (žiūriu į tave, Kerile Čerčil*!). Gal tas kelias per vandenyną nėra toks blogas sumanymas.

O gal – katastrofos garantas.

Nesugebėjimas apsispręsti graūžia mintis, kai dar kartą pažvelgiu į Žiuljetą, žinodama, jog turiu duoti jai aiškų atsakymą. Mintyse pasižymiu, kad turiu paskambinti tėčiui – šį savaitgalį planavome susitikti vakarienės.

– Na? – klausia švelniau. – Ką pasakysi, vaike? Ar skrisi?

Kai ji vadina mane „vaiku“, lengva pagalvoti, kad iš tikrųjų taip jaučiasi – tarsi būčiau jos dukra. Nesvarbu, ar ji taip mano, – aš taip girdžiu. Ir tai smogia tiesiai į širdį.

Papurtau galvą, jau gailėdamasi sprendimo.

– Sutinku.

* Caryl Churchill (g. 1938) – britų dramaturgė, žinoma dėl novatoriškų, politiškai angažuotų pjesių.

2

Atsiimu viską, ką kada nors sakiau apie skrydžius pirmąja klase. Nors mano ankstesnė moralinė pozicija man visai patiko, dabar jaučiuosi taip neįtikėtinai patogiai, kad net gėda. Ar ši patirtis visiškai nereikalinga? Taip. Ar jaučiuosi ne savo vietoje? Be abejo. Ar ateityje atsisakysiu Žiuljetos pasiūlymo skristi pirmąja klase? Aišku, kad ne. Šiuo metu esu pusiau atsigulusi, kojos ištiestos, apsigaubusi prabangiu pledu, o virš kelių laikosi blizgus staliukas. „Dirbu“ prie savo pjesės, ir, kaip visada, tuo pat metu ieškau pretekstų ją atidėlioti.

Žiūriu į nešiojamojo kompiuterio ekraną – dokumentas atidarytas, bet labiau fone nei priešakyje, nes skaitau grupės pokalbį su keliais magistrantūros draugais ir mūsų mylimu profesoriumi. Vis dar gana aktyviai bendraujame – kviečiame vieni kitus į spektaklius ir seminarus. Tik dabar pokalbiai virsta pranešimais apie naujas pastatytas pjeses, susitikimus su prodiuseriais ir panašius dalykus. Visi juda pirmyn, o aš – vietoje. Patogiai, bet vietoje.

Eiverė ką tik pranešė pasirašiusi sutartį su agentu. Nuosirdžiai džiaugiuosi dėl jos, bet pavydas, kad ir menkas, vis

Viskas dėl dramos

ties kyšteli galvą. Žinau, kad tai džiugi žinia, tačiau kartais atrodo, jog sėkmė yra ribota – jei jos nesulauksiu dabar, nebesulauksiu niekada.

Uždarau pokalbį ir bandau tas emocijas nukreipti į rašymą – tą pačią pjesę, kurią jau ketverius metus nešiojuosi galvoje ir nuolat taisau. Tai nenuosekli, žaisminga komedija, kurioje, tikiuosi, netrūksta gilių minčių ir provokacijų. Kol draugai kūrė įtaigias dramas, rašydama komedijas nuolat jaučiausi šiek tiek „ne savo vietoje“. Bet man patinka susikurti savo mažą teritoriją – juokai ir atodūsiai kartu su sudėtingumu ir socialine aktualija.

Peržvelgusi dokumentą, grįžtu atgal pataisyti antrojo veiksmo sceną, kai Žiuljeta tyliai sušvilpia – stengiasi ne trukdyti jau miegančių keleivių. Pažvelgiu į dešinę: ji pusiau atsigulusi kitoje salono pusėje. Rošni šalia jos jau miega, ant akių – šilkinė kaukė su užrašu „Grožio miego režimas“.

– Ką ten veiki? – mosteli smakru į mano kompiuterį. – Slapta skaitai fanfikciją*?

– Tik nepulk smerkti šio žanro. Tai nauja literatūros sritis, – atsakau. Ji pavarto akis, o aš pasisuku į ją. – Bandau užbaigti savo projektą.

– Vis dar nesugalvojai pavadinimo?

– Sugalvosiu, kai baigsiu. Kaip tėvai kartais neduoda vardo kūdikiui, kol šis negimsta, – pirmiausia turiu pamatyti, koks jis bus.

Žiuljeta linkteli.

* *Fanfiction* (angl.) – neprofesionalo sukurtas kūrinys (dažniausiai grožinė literatūra), pagrįstas jau esamo, žinomo kūrinio perdirbimu, arba žinomo kūrinio tęsinys.

– Pavadinimą „Trafalgaro šviesos“ sugalvojau dar gerokai prieš parašydama pjesę. Kartojau jį mintyse tol, kol tapo realybe.

– Vadinasi, čia ir suklydau. Reikės pradėti vadinti ją „Apdovanojimus pelniusią pjesę, kuri išgelbėjo mane nuo artėjančio nervinio lūžio“.

Žiuljeta nusišypso, truputį atlošia kėdę ir pakėlusi akis į lempą virš galvos vėl pasižiūri į mane.

– Bent jau turi laiko. Kai buvau tavo amžiaus, idėjos ir siužetai byrėjo kaip prinokę vaisiai nuo šakos. O dabar... liko tik termitų apgraužtas kelmas.

– Tu tikrai ne kelmas. Vien tai, kad skrendame į užsienį vėl statyti vienos tavo pjesių, įrodo priešingai.

– „Vėl statyti“, – pašaipiai sumurma. – Dosnu.

Bandau sugalvoti ką nors paguodžiančio, bet žinau – nepadės. Tai, kad „Trafalgaro šviesos“ bus rodomos ne tradiciniame teatre, o Regento parke, jai niekada nepatiko – ir akivaizdu, kad vis dar nepatinka.

– „Pop-up“* spektaklis vis tiek yra spektaklis, Žiuljeta. Kai atsisakai tradicijų, atsiveria dalykai, apie kuriuos anksčiau nė nebūtum pagalvojusi.

– Ak, jei tik bent dienai galėčiau būti tokia naivi ir kupina vilties.

Nutylu. Tokios nuotaikos ją pralinksminti beveik neįmanoma.

– Prisimeni, ką kritikai rašė apie mano naujausią pastatymą? – tęsia. – „Blankus prisiminimas, nudilęs apvalkalas,

* Netikėtai ir trumpam laikui rengiamas performansas ar teatro pasirodymas neįprastoje erdvėje, kuriamas siekiant nustebinti žiūrovus ir įtraukti juos į improvizuotą meninę situaciją.

Viskas dėl dramos

netinkantis šių dienų teatrui.“ Kad besivaikydama praeties sėkmės... blaškiausi. *Blaškiausi*, Vine. Toks vertinimas tikrai skaudus.

– Taip manė tik keli. Daugelis kitų gyrė.

– Teisybė, – karčiai šypteli. – Bet tie, kurie gyrė, tikriausiai buvo tokie pat prasti kaip ir aš. Viena nevykusi pjesė – atleistina. Dvi – jau prastas ženklas. Po trijų belieka susitaikyti, kad būsi palaidota anoniminėje kapavietėje Brodvėje.

– Pernelyg save talžai, – paspaudžiu mygtuką, kad kojos nusileistų ant grindų. Dairydamasi susirandu stiuardesę. Sugautomis akimis parodau, kad reikia dar dviejų taurių šampano – gal prablaškys nuotaiką, o jei pasiseks – bent valandai ją užmigdys.

Kai vėl atsisuku, Žiuljeta guli užsidengusi delnais akis, lyg bandytų suvaidinti lavoną.

– Aš pamiršta, Vine. O blogiausia – *leidžiu* sau tokia būti.

Stiuardesė atneša gėrimus; linkteliu dėkodama. Ji žvilgteli į Žiuljetą, padrašinamai nusišypso ir nueina. Gurkštelėjusi šampano vėl grįžtu prie temos:

– Paprasčiausiai išsirink. Tau tereikia apsispręsti, apie ką rašysi, ir rašyti. Gyvename tokiais dinamiškais laikais – istorijos tvyro ore. Šimtai pjesių laukia, kol toks talentingas žmogus kaip tu jas parašys.

– Štai čia bėda! Dabar aš atsiskyrusi, – numeta rankas ir pažvelgia į mane beviltiškai... kol pamato taurę. Veidas vis dar liūdnas, bet sėdynę pasikelia. – Aš nebe ta, kuri dvidešimties blaškydavosi po vakarėlius ir sutikdavo žmonių, įpučiančių gyvybės mano kūrybai. Dabar vakarieniauju šeštą, o devintą jau guliu lovoje. O meilė... – griežtas „ne“.

Arba seni niurzgos, arba lipšnūs jaunikliai, kuriems rūpi tik mano pinigai.

– Ne visi vyrai tokie. Jei tave užregistruotume pažinčių programėlėje, garantuoju, dėmesio netrūktų. Daugelis mano draugių naudoja „Vibefinder“ – joms patinka.

– Aš – pažinčių programėlėje? – ji paima siūlomą taure. – Tikrai būčiau be galo populiarai. Įkelsime kokią nors seksualią mano nuotrauką su kalcio papildais rankoje.

Papurtau galvą – suprantu jos skepticizmą, bet tikiu, kad ten jos lauktų daugiau, nei įsivaizduoja.

– O tu? – klausia. – Naudoji?

– Aš? Ne.

– Kodėl? Atrodai tokia pat vieniša, kaip ir aš.

– Iš esmės taip. Nors yra vienas vaikinai, su kuriuo kartais pabendrauju.

– Apibrėžk „pabendrauju“.

Kaip paaiškinti?

– „Pabendrauju“ pusiau romantiškai. Kartais susirašinėjame, kartais susitinkame.

Žiuljeta kiek sutrinka, bet susidomi.

– Ir tikiesi, kad tai virs santykiais?

– Ne visai. Jis tik draugas, su kuriuo malonu kartais praleisti laiką, kai jaučiuosi vieniša.

– Suprantu. Spėju, kad jūs abu... mylitės?

– *Mylimės?* – beveik užspringstu šampanu. – Taip, kartais.

– Bet santykiai nedomina?

– Manau, kad ne. Abejoju, ar iš to kas nors išeitų, o laiko žaidimams visai neturiu.

Viskas dėl dramos

Jos akyse sužaižaruoja šelmiška kibirkštelė.

– Turiu puikią mintį. Tik išklausk iki galo, prieš sakydama „ne“. – Įkvepiu pasiruošdama. – Turime tave užregistruoti „Vibe Selector“ programėlėje.

Na štai. Tai įvyko – Žiuljeta Brasard galutinai prarado protą.

– Pirma, tai „Vibefinder“, ne „Vibe Selector“. Antra – ne. Nesiregistruosiu. Dabar net neieškau nieko, o pasimačytymai – siaubas.

Ji susirango kėdėje, pasikiša koją po savimi – staiga gyvybinga, mergaitiška ir pasiruošusi man sukelti stresą.

– Pagalvok akimirką. Man reikia naujos pjesės, bet neturiu medžiagos, o tu – būtent ta auditorija, kuriai turėčiau rašyti, jei noriu išlikti aktualiai. Londone galėsi patirti smagių romantiškų nuotykių, o aš apie tai parašysiu. Nepriekaištingas planas!

– Kategoriškai ne, – sakau be jokių „bet“. – Jei nori įkvėpimo, ieškok jo pati. Pjesė apie tavo pačios jausmų paieškas būtų kur kas įdomesnė.

– O, tikrai? Nes, kiek pamenu, publika nesiveržia į sales žiūrėti senų žmonių meilės istorijų. Be to, neturiu laiko. Turiu susitelkti į tą nuostabų, novatorišką spektaklio pastatymą, ar ne?

Dabar ji bando viską apversti taip, tarsi milžiniškos jos pastangos būtų dovana *man*.

– Aš irgi neturiu, Žiuljeta. Čia esu tik todėl, kad mane emociškai užspaudei. Man reikia dirbti prie savo pačios pjesės.

– Nemanai, kad pasivaikščiojimai po Londoną su žaviais britais padėtų išlipti iš kūrybinės duobės?

– Nustebinsiu, bet man nereikia nepažįstamų vyrų pavirtinimo, kad staiga užgimtų kūrybingumas.

– Jei kalbi apie mane, labai įžeidžianti interpretacija ir visiškai ne tai, ką turiu omenyje. Esu parašiusi kelias pjeses apie patriarchato griovimą iš vidaus ir pateikiau jas kaip romantines komedijas. „Įvedžiau feminizmo revoliuciją į aštuntojo dešimtmečio teatrą“ – citata iš „The New Yorker“.

– Žinau. Tad pereik prie esmės.

– Man reikia tavo pagalbos! Mano kūryba atšipusi. Negaliu rašyti iš naujos perspektyvos, jei nieko neišmanau apie šių dienų romantiką. Noriu, kad taptum mano tūkstantmečio mūza – akys ir ausys! Tu irgi pasilinksminsi, patirsi ką nors naujo – visi laimės.

Susierziniusi vienu mauku išgeriu šampaną.

– Net jei ir sutikčiau, man tai nebūtų jokia pergalė. Dalyvauju dvidešimt ketvirtajame Artūro Bredžio* pjesių konkurse. Turiu septyniolika dienų pabaigti kūrinį ir jį pateikti. Šita kelionė jau atėmė per daug laiko.

Matyti, kad terminas ją kiek paveikia. Žiuljeta nukreipia akis į šoną, paskui vėl žiūri tiesiai – ryžtinga, kaip visada.

– Ką pasakytum apie tokį sandorį: tu padedi man surinkti medžiagą, o aš – tau su pjesė.

– Tu ją perskaitysi? – net sustingstu. – Iki konkurso?

– Greičiausiai nespėsiu dabar, kol būsime užsiėmusios, bet tikrai perskaitysiu, kai grįšime į Niujorką. Pateiksiu

* Arthur Brady (g. 1939) – airių dramaturgas, scenaristas ir režisierius.

Viskas dėl dramos

išsamias pastabas, net parašysiu redakcinį laišką ir, jei reikės, suvesiu su prodiuseriu.

Viduje suvirpu – ir iš džiaugsmo, ir iš nuoskaudos. Ji sutinka skaityti mano pjesę tik todėl, kad dabar jai pačiai tai naudinga. Ne dėl manęs, o dėl savęs. Bet aš per daug neviltyje, kad svarstyčiau. Iki konkurso jos pastabų negausiu, bet vis geriau nei nieko. O jeigu pralaimėsiu, bent turėsiu už ko užsikabinti.

– Kad būtų aišku – ko tiksliai tikiesi?

– Nedaug. Užsiregistruoji programėlėje, išsirenkame kelis vaikus, su kuriais susitiksi Londone. Ir tau visiškai neprivalu daryti nieko nei seksualaus, nei romantiško. Tiesiog klausinėk, kalbėkis, rink istorijas. Kai pajusiu personažą, apie kurį noriu rašyti, viskas susidėlios savaime.

– Su kiek?

– Nedaug. Tarkim, septyniais?

– Ar tu rimtai? Daugiausia du.

– Tada trys. Londone būsime dvidešimt vieną dieną – po vieną susitikimą per savaitę, arba kaip tau patogiau. Ir pažadu – jei bent sekundę bus neįdomu ar pasijusi nesaugiai – viską nutrauksime.

Sustoju. Žinau, kad tai nesibaigs taip, kaip ji įsivaizduoja, bet taip pat – ištvėrčiau, net jei nesužavėtų. Metai teatro mokykloje paruošė mane individualiam darbui su nepažįstamais žmonėmis. Gėdos slenkstis beveik neegzistuoja. Vis dėlto ši mintis man nepatinka. Tai ne neplauti skalbiniai ir ne apsipirkimas parduotuvėje.

– Turiu pagalvoti, – sakau.

Kate Browley

– Pagalvok, – ji vėl atlošia sėdynę. – O aš tuo metu pagulėsiu ir pasikankinsiu abejonėse, kol apsispręsi.

Supratingai linkteliu ir patrynusi akis grįžtu prie kompiuterio. Ekране sumirksi pranešimas – naujas laiškas. Atidarau. Nuo draugo ir buvusio profesoriaus Džeko. Keista, juk dar prieš kelias minutes bendravome grupėje, bet atidarau ir skaitau.

Vine,

žinau, kad skrendi į nuostabų Londoną, bet norėjau parašyti asmeniškai. Kaip žinai, neseniai mečiau dėstytojavimą ir tapau „West Lane“ teatro kompanijos plėtros direktoriumi (prašau nesveikinti – geriau atsiųsk piniginę dovaną).

Ką tik sužinojau: ieškosime naujo meno vadovo, ir iš karto pagalvojau apie tave. Alga ne milžiniška, bet konkurencinga. Rūpintumeisi sezono repertuaru, dirbtum su programos komitetu, prižiūrėtum ir palaikytum režisierius iš užsienio.

Skelbimą dar tik rengiam, bet jei susidomėsi, darbas gali būti tavo – žinoma, po pokalbio ir pritarus valdybai. Ir dar prieš tau pradėdant savimi abejoti pasakysiu – nesiūlyčiau to, jei nebūtum tinkama. Suprantu, kad ilgokai dirbi dabartinėje vietoje, bet čia atsivertų naujos galimybės – augti ir kurti. Liūdna matyti, kaip tavo talentas dūla.

Pagalvok, ir jei sudomins – mielai aptarsim. O jei ne – drąsiai pasiųsk mane po velnių, juk tai dabar taip britiška, ar ne? Bet kuriuo atveju, parašyk.

Linkėjimai

Džekas

Viskas dėl dramos

Kai jau maniau, kad galva labiau sprogt nebegali, – prašom.

Adrenalinas persmelkia iki kaulų. Tikras darbas teatre, panirimas į pasaulį, kurį myliu, – kūrybinė laisvė ir patirtis. Tikras svaigulys. Pažvelgiu į dešinę – mano dabartinė darb-davė vis dar spokso į lubas. Protui – staigus stabdis.

Ar tikrai galėčiau palikti Žiuljetą? Ar to noriu? Kaltė sujū-dina vidų, nors, tiesą sakant, neturėčiau jaustis kalta – ypač po to, ko ji ką tik paprašė. Ir vis dėlto, būtent ta mintis pa-skatina tuoj pat atrašyti Džekui, kad pasiūlymas skamba ne-įtikėtinais ir norėčiau sužinoti daugiau. Paspaudžiu „Siųsti“, dar kartą dirsteliu į Žiuljetą ir svarstau, kaip ji sureaguotų, jei iš tiesų išeičiau. Neigiamai – be abejonės. Supyktų, iš-ižeistų. Viliuosi, laikui bėgant supras.

Galėčiau smūgį sušvelninti išeidama gera nata. Jei su-tikčiau su jos moraliai slidžiu pažinčių eksperimentu, gal ji bus atlaidesnė, kai padėsiu ant stalo prašymą išeiti. Įrody-čiau, kad dėl jos darau viską. Nes tiesa ta, kad net jei mūsų profesiniai keliai išsiskirs, jos prarasti nenoriu. Taip, Žiuljeta reikli, ekscentriška ir truputį egocentriška – bet žinau, kad jai rūpiu. Kad esu nepakeičiama. Gal jau pasiruošusi nebe-būti asistente, bet vis dar noriu būti jos drauge.

Tyliai uždariusi kompiuterį, įdedu į talpią dėtuovę šalia savęs ir dar kartą viską pergalvoju. Po pusvalandžio – vis dar atsargi, bet apsisprendusi – pasisuku į Žiuljetą ir švilp-teliu. Ji vangiai pasisuka į mane.

– Vis dar manau, kad tavo idėja absurdiška.

Žiuljetos akys nušvinta – taip būna, kai ji pasiekia savo. Tuoj pat atsisėda.

– Tai susitarėm? Darysi?

Kelias sekundes patyliu, tada linkteliu.

– Taip! – ji pašoka, šoka man į glėbį – džiaugsmas ir apčiuopiamas palengvėjimas. Apsikabinu atgal, nors ir ne su tokiu entuziazmu. Po akimirkos ji vėl įsitaiso ir suploja rankomis. – Ačiū, ačiū, ačiū! Mano beprotybėje slypi metodas, Vine. Patikėk, tai suveiks.

– Drąsiai pasakyta, – sumurmu. Mostu parodau stiuardesei, kad reikia dar šampano, ir užsitraukiu pledą iki smakro. Nesvarbu, ar tai padoru, – ryte jį tikrai pasiimsiu su savimi, išlipdama iš šio lėktuvo. Jei jau žmogus balansuoja ant egzistencinės krizės krašto ir tuo pačiu metu paleidžia orumą vėjais dėl savo šefės kūrybinio eksperimento, bent jau nusipelno šilto, pūkuoto pledo.

Sudomino? Pirkite knygą
VISKAS DĖL DRAMOS
bene geriausia kaina **ČIA**

Teatras be dramų? Neįmanoma...

Tapti garsia dramaturge – didžiausia Vinės svajonė. Tačiau kol kas ji tik aštrialiežuvės dramaturgės Žiuljetos Brasard asistentė. Šiai gavus pasiūlymą Londone statyti žymiausią savo pjesę, susikrovusios lagaminus moterys kartu leidžiasi į kelionę per Atlantą.

Tačiau nuotykis netrunka virsti chaosu. Žiuljeta bemaž įsivelia į konfliktą su spektaklio režisiere, tad Vinei tenka ne tik gesinti aistras, gelbėti repeticijas, bet ir kapanotis iš ne laiku užklupusios kūrybinės krizės.

Situaciją apsunkina ir Žiuljetos sūnėnas Liamas – žavus, protingas, ir... pavojingai uždraustas britas. Tarp jųdviejų kylanti trauka privalo likti nepastebėta – profesinių ribų peržengimas gali negailestingai viską sugriauti.

Griūvanti premjera, slapta simpatija ir mieliausias pašėlęs priglaustas šuo įsuka Vinę į įvykius, po kurių tampa aišku, kad patys netikėčiausi scenarijai gimsta būtent gyvenime.

„Be jokių abejonių – vertas audringų ovacijų!“

**SUZANNE PARK, SKAITYTOJŲ PRIPAŽINIMĄ PELNIUSIŲ
ROMANŲ AUTORĖ**

„Įtraukiantis romanas, kuriame lengvas humoras dera su prasmingomis veikėjų istorijomis, sudėtingais jausmais ir romantiška moters asmeninės bei profesinės brandos kelione.“

KIRKUS REVIEWS

svajonių knygos

www.svajoniuknygos.lt www.facebook.com/svajoniuknygos

**PASIDALINK,
KAD SKAITAI!**